

|  |                                                                                                                                    |                                                                                              |
|--|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------|
|  | <b>Ocena Ryzyka Zawodowego dla stanowisk pracy potencjalnie zagrożonych koronawirusem SARS-COV-2 powodującym chorobę COVID- 19</b> | Data opracowania: 25.08.2020                                                                 |
|  |                                                                                                                                    | Opracował zespół:<br>Magda Lewosz –specjalista ds. BHP<br>Karol Choynowski - Dyrektor szkoły |

## I Sposób oraz cel oceny ryzyka zawodowego

Ocena ryzyka epidemicznego dla Szkoły Podstawowej nr 4 w Grajewie, ul. Konstytucji 3 Maja 23, 19-200 Grajewo przeprowadzona:

- w oparciu o dane ogólnodostępne z zakresu sytuacji epidemiologicznej oraz dane dotyczące ogólnie rozpowszechnionych informacji na temat zagrożeń związanych z epidemią koronawirusa SARS-COV-2
- oceny ryzyka zawodowego metodą normy PN-N-18002:2011

| Prawdopodobieństwo          | Ciężkość następstw |              |              |
|-----------------------------|--------------------|--------------|--------------|
|                             | mała               | średnia      | duża         |
| <b>Mało prawdopodobne</b>   | Małe<br>1          | Małe<br>1    | Średnie<br>2 |
| <b>Prawdopodobne</b>        | Małe<br>1          | Średnie<br>2 | Duże<br>3    |
| <b>Wysoce prawdopodobne</b> | Średnie<br>2       | Duże<br>3    | Duże<br>3    |

Tabela 1. Szacowanie ryzyka zawodowego w skali trójstopniowej

Celem dokumentu jest zapoznanie pracowników Szkoły Podstawowej nr 4 w Grajewie z nowym elementem oceny ryzyka zagrożenie epidemiologiczne SARS- COV-2. Pracowników należy zapoznać z ryzykiem w sposób przyjęty w SP4 w Grajewie.

## II Informacje na temat zagrożenia

COVID-19 - ogólne informacje

W dniu 11.03.2020r. Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) ogłosiła pandemię choroby zakaźnej COVID-19, co oznacza, że koronawirus SARS-CoV-2 rozprzestrzeni się na całym świecie. W dniu 12.03.2020r. w Polsce wprowadzono stan zagrożenia epidemicznego zgodnie z Ustawą o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi, następnie 20.03.2020r. ogłoszono stan epidemii.

SARS-CoV-2 - należy do grupy betakoronawirusów i jest bardzo zbliżony do SARS-CoV odpowiedzialnego za epidemię ostrego zapalenia płuc, która pojawiła się w listopadzie 2002 r. Koronawirus SARS-CoV-2 należy do tego samego typu wirusów co SARS i MERS. SARS-CoV-2 odpowiedzialny jest za wywoływanie choroby COVID-19.

Objawy, jakie towarzyszą COVID-19 to przede wszystkim:

- a) suchy kaszel,
- b) Gorączka,
- c) Zmęczenia,
- d) brak apetytu,
- e) objawy neurologiczne (ból i zawroty głowy),
- f) trudności z oddychaniem,
- g) u niektórych chorych brak smaku i węchu.

Przebieg zakażeń COVID-19 jest zróżnicowany:

Od bezobjawowego, przez łagodną chorobę układu oddechowego (podobną do przeziębienia), po ciężkie zapalenie płuc z zespołem ostrej niewydolności oddechowej i/lub niewydolnością wielonarządową. W ok. 80% przypadków choroba przebiega łagodnie. Ciężki przebieg choroby obserwuje się u 1 na 6 osób. Prawdopodobnie jest możliwe zarażenie się od osób, które są zarażone, ale u których nie pojawiły się objawy. Okres inkubacji, czyli okres między ekspozycją organizmu na wirusa a początkiem objawów może wynosić 2 - 14 dni zgodnie z wytycznymi WHO.

Zwiększone ryzyko zakażenia się COVID-19 występuje poprzez:

- a) kontakt bezpośredni z osobą chorą, np. przy udzielaniu pomocy medycznej, w pracy, przebywanie w tym samym pomieszczeniu, wspólne podróżowanie lub mieszkanie razem,
- b) podróżowanie do regionu, w którym wybuchła epidemia w ciągu 14 dni przed pojawieniem się objawów
- c) praca w miejscu udzielania pomocy medycznej, gdzie przebywali i byli leczeni chorzy na COVID-19

Możliwość zakażenia się COVID-19

Zakażenie koronawirusem COVID-19 może wystąpić u ludzi w każdej grupie wiekowej. Jednak najcięższy przebieg choroby zaobserwowano u osób starszych, u których rozpoznano wcześniej choroby przewlekłe np. cukrzycę, zaburzenia neurologiczne, choroby układu sercowo-naczyniowego oraz zaburzenia odporności. Analiza zachorowań pokazuje, że częściej chorują mężczyźni niż kobiety. Natomiast najmniejszy współczynnik zachorowań zaobserwowano u dzieci (ok. 1-2% wszystkich przypadków).

Żywotność koronawirusa

Jego przetrwanie zależy od kilku czynników: temperatury, wilgotności, obecności substancji, w których może przetrwać, a nawet promieniowania UV.

- a) w temperaturze 4°C (czyli np. w lodówce) wirus może przeżyć około 4 tygodni (niższe temperatury pomagają w utwardzeniu ochronnej powłoki, która otacza cząsteczki wirusa, a to z kolei pozwala mu przetrwać wystarczająco długo),
- b) w temperaturze 12°C wirus może przeżyć 10 dni,
- c) w temperaturze pokojowej, czyli około 20-22°C wirus może przeżyć 2 dni (dłużej jeśli są sprzyjające warunki, czyli jest sporo materiału biologicznego, w którym ten wirus ma szansę dłużej egzystować),
- d) w temperaturze około 30°C wirus będzie żył dużo krócej, np. jeden dzień.



### **III. Obowiązki pracodawcy oraz pracowników.**

Do obowiązków pracodawcy i pracowników w związku z zagrożeniem epidemicznym sars-cov-2 należy:

- a) zapoznanie się i przestrzeganie postanowień zawartych w opracowaniu . PLAN Działań w celu ochrony zdrowia pracowników, rodziców, dzieci i młodzieży w warunkach epidemii.
- b) bezwzględne przestrzeganie procedur higieniczno-sanitarnych oraz wytycznych Głównego Inspektora Sanitarnego i wytycznych rządowych w zakresie zapobiegania epidemii COVID-19
- c) bezwzględne przestrzeganie obowiązujących wytycznych, procedur, instrukcji, zasad postępowania oraz środków zapobiegawczych, które zostały wprowadzone do Szkoły Podstawowej nr 4 w Grajewie w celu zminimalizowania ryzyka epidemicznego i ochrony zdrowia pracowników, dzieci i młodzieży w z związku z zagrożeniem korona wirusem SARS-CoV-2.

I. Ocena ryzyka zawodowego związanego z sytuacją epidemiczną.

| Karta oceny ryzyku zawodowego                      |                  |                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                          |                                |                    |        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                |                    |                    |
|----------------------------------------------------|------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------|--------------------|--------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------|--------------------|--------------------|
| CZYNNIKI BIOLOGICZNE I PSYCHOSPOŁECZNE EKONOMICZNE |                  |                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                          |                                |                    |        | Ponowna ocena ryzyka po zastosowaniu środków ograniczających ryzyko zawodowe                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                |                    |                    |
| Lp.                                                | Zagrożenie       | Źródło zagrożenia                                                                                                                                                                                            | Możliwe skutki                                                                                                           | Prawdopodobieństwo wystąpienia | Ciężkość następstw | Ryzyko | Środki ograniczające ryzyko zawodowe                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | Prawdopodobieństwo wystąpienia | Ciężkość następstw | Ryzyko po redukcji |
| 1                                                  | Wirus SARS-CoV-2 | Źródło zakażenia bezpośrednie w postaci transmisji wirusa przez osoby z zewnątrz ( rodzice, kierowcy dostawcy, dzieci i młodzież) przebywający na terenie zakładu pracy ( szkoła, stołówka szkolna, kuchnia) | Skutki: bóle mięśni, kaszel, choroby układu oddechowego COVID – 19, zapalenie płuc, zapalenie mięśnia, sercowego, śmierć | DUŻE                           | ŚREDNIE            | DUŻE   | Postępowanie według opracowania<br><br>Przestrzeganie procedury dotyczącej przyjmowania osób z zewnątrz na teren zakładu pracy<br><br>Przestrzeganie zasad noszenia maseczki niemedycznej oraz dezynfekcji rąk przed wejściem do zakładu pracy.<br><br>Zachowanie dystansu min. 2 m pomiędzy osobami.<br><br>Wywiad epidemiologiczny z osobą z zewnątrz<br><br>Organizacja spotkań na najkrótszy niezbędny czas .<br><br>Pomiar temperatury.<br><br>Dezynfekcja pomieszczeń w których odbywały się spotkania z osobami z zewnątrz. | MAŁE                           | ŚREDNIE            | MAŁE               |

## Karta oceny ryzyku zawodowego

| CZYNNIKI BIOLOGICZNE I PSYCHOSPOŁECZNE EKONOMICZNE |                  |                                                                                                                                                          |                                                                                                                          |                                |                    |        | Ponowna ocena ryzyka po zastosowaniu środków ograniczających ryzyko zawodowe                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                |                    |                    |
|----------------------------------------------------|------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------|--------------------|--------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------|--------------------|--------------------|
| Lp.                                                | Zagrożenie       | Źródło zagrożenia                                                                                                                                        | Możliwe skutki                                                                                                           | Prawdopodobieństwo wystąpienia | Ciężkość następstw | Ryzyko | Środki ograniczające ryzyko zawodowe                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | Prawdopodobieństwo wystąpienia | Ciężkość następstw | Ryzyko po redukcji |
| 2                                                  | Wirus SARS-CoV-2 | Źródło zakażenia pośrednie w postaci transmisji wirusa poprzez rzeczy/towary/przedmioty pozostawione przez osoby z zewnątrz (rodzice, kierowcy dostawcy) | Skutki: bóle mięśni, kaszel, choroby układu oddechowego COVID – 19, zapalenie płuc, zapalenie mięśnia, sercowego, śmierć | DUŻE                           | ŚREDNIE            | DUŻE   | <p>Postępowanie według opracowania</p> <p>Dezynfekcja rzeczy i towarów w przypadku podejrzenia możliwości transmisji wirusa.</p> <p>Ustalenie źródła z którego pochodzi dostawa materiałów oraz kto dostarczył towar.</p> <p>Dłuższy czas magazynowania towaru przedmiotów przed ich wykorzystaniem.</p> <p>W przypadku masek ochronnych procedura wygrzewania masek w odpowiedniej temperaturze</p> <p>Kontrola stanu opakowań towaru w momencie dostawy pod względem naruszenia i dotykania przez inne osoby.</p> | MAŁE                           | ŚREDNIE            | MAŁE               |



# Karta oceny ryzyku zawodowego

## CZYNNIKI BIOLOGICZNE I PSYCHOSPOŁECZNE EKONOMICZNE

### Ponowna ocena ryzyka po zastosowaniu środków ograniczających ryzyko zawodowe

| Lp. | Zagrożeń<br>e                    | Źródło zagrożenia                                                                                                                 | Możliwe skutki                                                                                                                                   | Prawdopodobieństwo<br>wystąpienia | Ciężkość<br>następstw | Ryzyko | Środki ograniczające ryzyko zawodowe                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | Prawdopodobieństwo<br>wystąpienia | Ciężkość<br>następstw | Ryzyko po<br>redukcji |
|-----|----------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------|-----------------------|--------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------|-----------------------|-----------------------|
| 3   | <b>Wirus<br/>SARS-<br/>CoV-2</b> | Źródło zagrożenia<br>bezpośrednie w<br>postaci transmisji<br>poziomej wirusa<br>przez<br>pracowników<br>zatrudnionych w<br>Szkołe | Skutki: bóle<br>mięśni, kaszel,<br>choroby układu<br>oddechowego<br>COVID – 19,<br>zapalenie płuc,<br>zapalenie mięśnia,<br>sercowego,<br>śmierć | DUŻE                              | DUŻE                  | DUŻE   | <p>Postępowanie według opracowania</p> <p>Przestrzeganie zasad stosowania maseczek<br/>niemedycznych podczas poruszania się po<br/>zakładzie pracy oraz na stanowiskach pracy.</p> <p>Przestrzeganie zasad dezynfekcji dłoni przed<br/>wejściem do zakładu oraz w trakcie<br/>poruszania się po zakładzie pracy.</p> <p>Stosowanie się do komunikatów<br/>wewnętrznych</p> <p>Stosowanie się do zasady zgłaszania<br/>ewentualnego wystąpienia możliwości<br/>transmisji wirusa z poza zakładu pracy.</p> <p>W miarę możliwości stosowanie możliwości<br/>pracy zdalnej.</p> <p>Ograniczenie spotkań pracowniczych oraz<br/>spotkań w większych grupach</p> <p>Dostosowanie się do zasad obowiązujących<br/>podczas wejścia i wyjścia z zakładu pracy.</p> | ŚREDNIE                           | ŚREDNIE               | ŚREDNIE               |

# Karta oceny ryzyku zawodowego

## CZYNNIKI BIOLOGICZNE I PSYCHOSPOŁECZNE EKONOMICZNE

| CZYNNIKI BIOLOGICZNE I PSYCHOSPOŁECZNE<br>EKONOMICZNE |                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                  |                                   |                       |        | Ponowna ocena ryzyka po<br>zastosowaniu środków<br>ograniczających ryzyko zawodowe                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                   |                       |                       |
|-------------------------------------------------------|----------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------|-----------------------|--------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------|-----------------------|-----------------------|
| Lp.                                                   | Zagrożeni<br>e                   | Źródło zagrożenia                                                                                                                                                                                                                                              | Możliwe skutki                                                                                                                                   | Prawdopodobieństwo<br>wystąpienia | Ciężkość<br>następstw | Ryzyko | Środki ograniczające ryzyko zawodowe                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | Prawdopodobieństwo<br>wystąpienia | Ciężkość<br>następstw | Ryzyko po<br>redukcji |
| 4                                                     | <b>Wirus<br/>SARS-<br/>CoV-2</b> | Źródło zakażenia<br>pośrednie<br>związane z<br>transmisją wirusa<br>poprzez rzeczy,<br>materiały<br>powszechnego<br>użytku , sprzęt<br>,narzędzia oraz<br>powierzchnie<br>dotykane przez<br>pracowników w<br>pomieszczeniach<br>szkoły , dzieci i<br>młodzież; | Skutki: bóle<br>mięśni, kaszel,<br>choroby układu<br>oddechowego<br>COVID – 19,<br>zapalenie płuc,<br>zapalenie mięśnia,<br>sercowego,<br>śmierć | DUŻE                              | ŚREDNIE               | DUŻE   | Postępowanie według opracowania<br><br>Ogólna dezynfekcja pomieszczeń, elementów<br>pomieszczeń często dotykanych.<br>Dezynfekcja stanowiskowa wykonywana przez<br>pracowników indywidualnie.<br><br>Ograniczenie przemieszczenia się w zakładzie<br>pracy do minimum, ograniczenie dotykania<br>przedmiotów, narzędzi itp.<br><br>Stosowanie rękawiczek ochronnych podczas<br>pracy | MAŁE                              | ŚREDNIE               | MAŁE                  |



# Karta oceny ryzyku zawodowego

## CZYNNIKI BIOLOGICZNE PSYCHOSPOŁECZNE EKONOMICZNE

| CZYNNIKI BIOLOGICZNE PSYCHOSPOŁECZNE<br>EKONOMICZNE |                                                          |                                                                                                                                                 |                                                                                              |                                   |                       |        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | Ponowna ocena ryzyka po<br>zastosowaniu środków<br>ograniczających ryzyko zawodowe |                       |                       |
|-----------------------------------------------------|----------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------|-----------------------|--------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------|-----------------------|
| Lp.                                                 | Zagrożenie                                               | Źródło<br>zagrożenia                                                                                                                            | Możliwe skutki                                                                               | Prawdopodobieństwo<br>wystąpienia | Ciężkość<br>następstw | Ryzyko | Środki ograniczające ryzyko zawodowe                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | Prawdopodobieństwo<br>wystąpienia                                                  | Ciężkość<br>następstw | Ryzyko po<br>redukcji |
| 5                                                   | Stres,<br>depresja,<br>lęk, obawa<br>przed<br>zarażeniem | Źródłem<br>zagrożenia<br>stanowi<br>sytuacja<br>panująca w<br>zakładzie<br>pracy<br>związana z<br>zaistnieniem<br>sytuacji<br>epidemiologicznej | Skutki:<br>choroby,<br>bezsenność,<br>rozdrażnienie,<br>izolacja<br>społeczna,<br>nerwowość, | DUŻE                              | ŚREDNIE               | DUŻE   | Postępowanie według opracowania<br><br>przestrzeganie obowiązujących instrukcji,<br>stosowanie wprowadzonych procedur<br>higieniczno-sanitarnych<br><br>szkolenia stanowiskowe, rozmowy z<br>przełożonymi<br><br>spotkania pracownicze z przełożonymi ,<br>omawianie panującej sytuacji<br>działania działu HR oraz przedstawiciela<br>pracowników. | MAŁE                                                                               | ŚREDNIE               | MAŁE                  |



## Karta oceny ryzyku zawodowego

### CZYNNIKI BIOLOGICZNE I PSYCHOSPOŁECZNE EKONOMICZNE

| CZYNNIKI BIOLOGICZNE I PSYCHOSPOŁECZNE<br>EKONOMICZNE |                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                              |                                   |                       |        | Ponowna ocena ryzyka po<br>zastosowaniu środków<br>ograniczających ryzyko zawodowe                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                   |                       |                       |
|-------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------|-----------------------|--------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------|-----------------------|-----------------------|
| Lp.                                                   | Zagrożenie                                                    | Źródło zagrożenia                                                                                                                                                                                                                                 | Możliwe skutki                                                                               | Prawdopodobieństwo<br>wystąpienia | Ciężkość<br>następstw | Ryzyko | Środki ograniczające ryzyko zawodowe                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | Prawdopodobieństwo<br>wystąpienia | Ciężkość<br>następstw | Ryzyko po<br>redukcji |
| 6                                                     | Stres,<br>depresja,<br>lęk, obawa<br>przed<br>utrata<br>pracy | Wysokie tempo<br>pracy,<br>wzrastająca<br>ilość<br>obowiązków u<br>pracowników,<br>konieczność<br>zmiany<br>wynagrodzenia,<br>przestoje,<br>zagrożenie<br>utrata pracy<br>wpływają na<br>wzrost napięć i<br>konfliktów<br>między<br>pracownikami. | Skutki:<br>choroby,<br>bezsennność,<br>rozdrażnienie,<br>izolacja<br>społeczna,<br>nerwowość | DUŻE                              | ŚREDNIE               | DUŻE   | Postępowanie według opracowania<br>szkolenia stanowiskowe, rozmowy z<br>przełożonymi<br>spotkania pracownicze z przełożonymi ,<br>omawianie panującej sytuacji<br>działania działu HR oraz przedstawiciela<br>pracowników.<br>zmiany stanowisk pracy w celu dalszego<br>zatrudniania pracowników<br>umożliwienie zatrudniania przez agencje<br>pracy | MAŁE                              | ŚREDNIE               | MAŁE                  |

# Karta oceny ryzyku zawodowego

## CZYNNIKI BIOLOGICZNE PSYCHOSPOŁECZNE EKONOMICZNE

| CZYNNIKI BIOLOGICZNE PSYCHOSPOŁECZNE<br>EKONOMICZNE |                         |                                                                                                                                 |                                                          |                                    |                       |         | Ponowna ocena ryzyka po<br>zastosowaniu środków<br>ograniczających ryzyko zawodowe                                                                           |                                   |                       |                       |
|-----------------------------------------------------|-------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------|------------------------------------|-----------------------|---------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------|-----------------------|-----------------------|
| Lp.                                                 | Zagrożenie              | Źródło zagrożenia                                                                                                               | Możliwe skutki                                           | Prawdopodobieństw<br>o wystąpienia | Ciężkość<br>następstw | Ryzyko  | Środki ograniczające ryzyko zawodowe                                                                                                                         | Prawdopodobieństwo<br>wystąpienia | Ciężkość<br>następstw | Ryzyko po<br>redukcji |
| 7.                                                  | Substancje<br>chemiczne | Źródłem<br>zagrożenia<br>bezpośredniego<br>stanowią<br>nieodpowiednie<br>substancje<br>chemiczne<br>stosowane do<br>dezynfekcji | Zatrucia,<br>choroby skóry<br>dłoni, złe<br>samopoczucie | ŚREDNIE                            | ŚREDNIE               | ŚREDNIE | Postępowanie według opracowania<br><br>Kontrola i sprawdzanie planowanych<br>zakupach środków do dezynfekcji<br><br>Weryfikacja dostawcy środków chemicznych | MAŁE                              | ŚREDNIE               | MAŁE                  |

Opracował zespół:  
Magda Lewosz  
Karol Choynowski

Zatwierdził:

**DYREKTOR**  
Szkoły Podstawowej nr 4  
w Ciepłowie  
*mgr Karol Choynowski*